

EYÜP KENTSEL SİT ALANI TARİHİ MERKEZ YÖNETİM PLANI ÇALIŞMASI

EKLER

İstanbul Bilgi Üniversitesi

Kültür Politikaları ve Yönetimi Araştırma Merkezi

Proje Ekibi:

- Doç. Dr. Asu Aksoy, İstanbul Bilgi Üniversitesi Kültür ve Sanat Yönetimi Bölümü Öğretim Üyesi, Kültür Politikaları ve Yönetimi Araştırma Merkezi (KPY) Müdürü

- Gülnur Kadayıfçı, Mimari- Şehir Plancısı, KMG Şehircilik-Mimarlık

- Yrd. Doç. Dr. Deniz Ünsal, Siyaset Bilimci-Antropoloji Uzmanı, Öğretim Üyesi, İstanbul Bilgi Üniversitesi, Kültür Yönetimi Yüksek Lisans Programı

- Hülya Yalçın, Sanat Tarihçi, Serbest Danışman

- Dr. A. Ege Yıldırım, Şehir Plancısı- Koruma Uzmanı, Serbest Danışman

- Ezgi Aydoğın, Mimar, Yüksek Lisans Öğrencisi, İstanbul Bilgi Üniversitesi, Kültür Yönetimi Yüksek Lisans Programı

- Merve Akdağ Öner, Mimar, Şehrine Ses Ver kurucusu, EPIGRAM Tasarım & Mimarlık

- Aslı Kadayıfçı, Kültür Sanat Yöneticisi

- Prof. Daniele Pini, Ferrara Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Kentsel Planlama profesörü. İtalya Dışişleri Bakanlığı, UNESCO, World Bank ve UNDP kentsel tasarım ve kültürel miras koruma ve yönetimi danışmanı.

- Barika Göncü, İletişim Danışmanı ve Uzmanı, Öğretim Görevlisi, İstanbul Bilgi Üniversitesi, Halkla İlişkiler Programı

- Dr. Eser Levi, İletişim Danışmanı ve Uzmanı, Araştırma Görevlisi, İstanbul Bilgi Üniversitesi, Reklamcılık Programı

- Umut Zeylan, Sosyolog-Araştırmacı, TCC İletişim Danışmanlık,

- Gökçen Beyinli, Gazeteci, Doktora Öğrencisi, Humboldt Üniversitesi- Berlin, Tarih Bölümü

Adresi
İstanbul Bilgi Üniversitesi
Kültür Politikaları ve Yönetimi Araştırma Merkezi
0212 311 7701
444 0 428
asua@bilgi.edu.tr
Santralistanbul kampüsü
Kazım Karabekir Cad. 2/13
Eyüp – İstanbul

Önsöz

İstanbul'da surların hemen dışında kurulan ilk Osmanlı yerleşmesi olan Eyüp; asırlar boyunca İstanbul'un en önemli doğal limanı olma özelliğine haiz Haliç'in kıyısında yer alan, tarihi, kültürel ve doğal değerleri ile özel bir kültürel ve tarihi kentsel miras alanıdır. Özelliği İslam dünyası için çok önemli bir yere sahip olan Hz. Hâlid bin Zeyd Ebû Eyyûb el-Ensari'nin türbesini ve çevresinde kurulan şehrin ilk sultan külliyesini barındırıyor olmasıdır. Külliye'nin etrafında zaman içinde bir Osmanlı kent yerleşmesi meydana gelmiş ve yüz yıllarca Osmanlı padişahlarının tahta çıktıklarında *taklid-i Seyf* adını taşıyan kılıç kuşanma töreninin yapıldığı, aynı zamanda Eyüb-el Ensari'nin türbesinden dolayı ona yakın olmak isteyenlerin çok tercih ettiği bir kabristan olmuştur. Eyüp Sultan, tarih boyunca inşa edilen cami, türbe, medrese, tekke ve zaviyelerle İstanbul'un yaşamında ziyaret merkezi özelliğini korumuş bir yerleşmedir.

Tarihi ve manevi değerleriyle İstanbul'da önemli bir kültürel ve ziyaret merkezi olan Eyüp Sultan, tarihi kentsel dokusu ve mahallelisi ile aynı zamanda eşsiz bir yaşayan "miras alanı"dır. İskan ve ticaret, ziyaret ve huzur, ibadet ve kültür turizmi gibi farklı kullanımlar yanyana Eyüp'te etkileşim halindedir. Bu anlamda, Eyüp tarihi merkezi, UNESCO tarafından "Tarihi Kentsel Peyzaj" kavramı ile ifade edilen çok-katmanlı ve yaşayan kültürel ve kentsel miras alanı tanımına uyar.

Eyüp Sultan, bugün ilk kurulduğundan farklı olarak her geçen gün kalabalıklaşan, yoğun ulaşım ağlarıyla ve yapılaşarak büyüyen bir metropolün de kalbindedir. Hem İstanbul'un içindeki bu merkezi konumu hem de Eyüp Sultan camii ve türbesi ziyaretçilerinin sayıca artıyor olması, alana ulaşımın planlanmasından, ziyaretçi yönetimine, kentsel tasarıma kadar bir çok konuda yeni arayışları gündeme getirmektedir.

Eyüp Belediyesi, 1977 tarihinde Kentsel Sit Alanı ilan edilmiş olan Eyüp tarihi merkezi'nin bu özgün miras değerinin korunarak gelecek nesillere aktarımının daha iyi sağlanabilmesi, yapılan tüm planlama çalışmalarında ve kentsel uygulamalarda Eyüp'ün tarihi mirasının korunması önceliğinin daha etkin bir şekilde takip edilmesi amacıyla bir yönetim planı çalışması yapılmasını kararlaştırmıştır. Bu kapsamda Eyüp Belediyesi ile İstanbul Bilgi Üniversitesi arasında bir protokol yapılarak Eyüp Tarihi Merkez Ve Yakın Çevresi Yönetim Planı Çalışması yapılmıştır. Bu çalışma ile, Eyüp kentsel sit sınırları içerisinde yürütülecek ulaşım planlaması, kentsel yenileme, turizm planlaması, imar, ticaret, gibi, her türlü plan, proje ve uygulama için koruma-odaklı bir vizyon geliştirilmesi ve Eyüp'ün sahip olduğu tüm kültür mirası değerlerinin görünür kılınması, anlaşılır ve bilinir olması, geniş ziyaretçi kesimi ile buluşturulabilmesi için yapılabileceklerin tariflenmesi hedeflenmiştir.

Çalışma kapsamında ziyaretçiler ile bir anket çalışması, esnaf ile yüz-yüze derinlemesine görüşmeler, gerek kamu sektöründen gerekse sivil toplum kuruluşlarından katılımcılardan oluşan paydaş toplantıları, Eyüp Belediyesi idarecileri ile görüşmeler, danışma kurulu toplantıları, ilçede yaşayanlar ile odak grup toplantıları yapılmış olup, bu çalışmaların ışığında Eyüp Sultan ve yakın çevresi için bir koruma-odaklı eylem planı vizyonu ve eylem planı faaliyetleri ortaya çıkartılmıştır. Eyüp Tarihi Merkez ve yakın çevresi için yapılan bu eylem planı, Eyüp'ün tarihi kimliğinin korunması ve bilinirliğinin artırılmasını, Eyüp'teki ziyaretçi deneyiminin çeşitlendirilmesini ve memnuniyetinin artırılmasını, Eyüp'te yaşayanların yaşam kalitesinin yükseltilmesi ve Eyüp'ün bu tarihi miras alanının çok-paydaşlı, katılımcı ve sürdürülebilir bir yönetim modeli ile ele alınması konularını içermektedir.

Dört cilt olarak biraraya getirilen bu 'Eyüp Tarihi Merkez Yönetim Planı' çalışması, Eyüp'ün tarihi merkez ve yakın çevresini tüm değerleriyle bir bütün olarak ele alarak daha iyi korumak, daha bilinir kılmak, tüm ziyaretçiler ve mahalleliler için bir bilgi ve esin kaynağı olmasını sağlamak, hedeflerinin nasıl elde edilebileceğine dair Eyüp Belediyesi'ne bir yol haritası sunmaktadır. Eyüp Kentsel Sit Alanı Tarihi Merkez Yönetim Planı Çalışması süresince ele alınan konular 3 Rapor şeklinde Eyüp Belediyesine raporlanmıştır.

1.Durum Tespit ve Saha Araştırması (1.Rapor)

2. Vizyon, Hedefler ve Eylem Planının Belirlenmesi (2. Rapor)

3. Eylem Planı Faaliyetlerinin Paydaşlarla Görüşülmesi ve stratejik eylem başlıklarının belirlenmesi (3.Rapor)

Burada sunulan bu dört ciltlik Rapor, bu üç raporu ve dördüncü olarak ta eklerin tümünün yer aldđđı dördüncü raporu kapsamaktadır.

Sonuç olarak, Yönetim Planı ařađđıda sıralanan hedefleri ve bu hedefleri elde etmek için kısa ve uzun vadede ele alınabilecek eylem başlıklarını ortaya çıkarmıştır. Eyüp Tarihi Merkez Yönetim Planı hedeflerine ulaşmanın en önemli başarı kıstası tanımlanan çalışmaların tüm paydaşlar ve Eypllerle birlikte hayata geçirilmesi olacaktır.

1. Hedef: Eyüp'n tarihi kimliğinin korunması, ortaya çıkarılması ve bilinirliğinin arttırılması
2. Hedef: Eyüp Tarihi Merkez'inde ziyaret deneyiminin çeşitlendirilmesi
3. Hedef: Eyüp Tarihi Merkez'inde Ziyaretçi Memnuniyetinin arttırılması
4. Hedef: Eyüp tarihi merkezinde yaşayanlar için yaşam kalitesinin arttırılması
5. Hedef: Eyüp'n İstanbul ile entegre bir merkez haline getirilmesi
6. Hedef: UNESCO Dünya Mirası perspektifinden Eyüp'n değerlendirilmesi
7. Hedef: Paydaşlarla birlikte Eyüp Tarihi Merkezi için katılımcı ve sürdürülebilir bir yönetim modeli oluşturulması.

İstanbul Bilgi Üniversitesi Kültür Politikaları ve Yönetimi Araştırma Merkezi (KPY) liderliğinde yapılan Eyüp Tarihi Merkez Ve Yakın evresi Yönetim Planı, Eyüp Belediyesi'nin yıllardır titizlikle srdrdđđ koruma-odaklı tüm uygulama ve Eyüp Sultan Sempozyumları gibi bilgi derleme ve aktarma çalışmalarının, İstanbul Büyükşehir Belediyesi İmar Ve şehircilik Daire Bařkanlıđđı şehir Planlama Mdrlđđ Eyüp Kentsel Sit Alanı 1/5000 lekli Koruma Amaçlı Revizyon Nazım İmar Planı çalışmasının (2009) ortaya ıkardđđı bilgi birikimi sayesinde yapılabilmiştir. Mevcut bilgi birikimi yanısıra, söz konusu yönetim planının ortaya çıkışında İstanbul Büyükşehir Belediyesi ilgili birimlerinin yöneticilerinin, İstanbul Sit Alanları Alan Yönetimi Bařkanlıđđ'nın ve ilgili tüm kamu kurumu, sivil toplum kuruluşları, Bakanlıklar temsilcilerinin, üniversitelerden katılan akademisyenlerin, katkısı çok önemli olmuştur.

Bu çalışmada katkısı olan herkese teşekkürlerimizi sunarız.

Doç. Dr. Asu Aksoy

Eyüp Tarihi Merkez Ve Yakın evresi Yönetim Planı alışması Ekibi adına

İstanbul Bilgi Üniversitesi Kültür Politikaları ve Yönetimi Araştırma Merkezi (KPY) Müdürü

Aralık 2015

Başkanı Remzi Aydın

Aralık 2015

DURUM TESPİT RAPORU

EKLER

2. ETAP RAPORU

EKLER

NIHAİ RAPOR:

STRATEJİK EYLEM PLANI

EKLER